

SVENSKT NÄRINGSLIV

Utbildningsdepartementet

Stockholm 2017-08-04

Remissvar Samling för skolan – 8.2 Ökat nationellt ansvar för skolans finansiering

Härmed överlämnas remissvar på ovanstående betänkande.

Med vänlig hälsning

Fredric Skälstad

SVENSKT NÄRINGS LIV

Utbildningsdepartementet
Skolenheten

Vår referens/dnr:

Er referens/dnr:

Dnr

2017-06-27

Remissvar

Samling för skolan – 8.2 Ökat nationellt ansvar för skolans finansiering

Föreningen Svenskt Näringsliv har fått möjlighet att lämna synpunkter på ovan nämnt kapitel i SOU 2017:35.

Svenskt Näringslivs principiella utgångspunkt är att skolan bör finansieras genom en nationell skolpeng. Pengen ska fördelas efter regionala förutsättningar och socioekonomiska behov. Med en nationell skolpeng blir det möjligt för samhället att ta ett samlat grepp om skolverksamheten och genomföra strategiskt viktiga prioriteringar.

Vi menar att den nationella skolpengen kan bidra till att öka skolans likvärdighet över landet. Det innebär inte att alla skolor och lärare ska arbeta på samma sätt, utan att de ekonomiska förutsättningarna inte kommer att skilja sig åt. Med en nationell skolpeng förbättras dessutom förutsättningarna för konkurrens på lika villkor mellan fristående och kommunala skolor.

Förslagen i betänkandet

I betänkandet Samling för skolan (SOU 2017:35) föreslår Skolkommissionen ett starkt nationellt ansvarstagande för skolans finansiering.

I ett första steg (8.2.1) föreslår kommissionen ett villkorat statsbidrag (om sex miljarder kronor) till huvudmännen för undervisning och elevhälsa som baseras på socioekonomiskt betingade förutsättningar. Som en del i finansieringen kan vissa riktade statsbidrag avvecklas.

Skolkommissionen föreslår vidare (8.2.1) att en utredning ska tillsättas för att dels etablera miniminivåer för huvudmännens resurser för undervisning och elevhälsa, dels analysera förutsättningarna för ett sektorsbidrag och andra former av nationell finansiering av skolan.

Svenskt Näringsliv delar kommissionens bild av behovet av ett tydligare nationellt ansvarstagande för skolans finansiering. Nuvarande organisation och struktur har visat sig

ha stora brister. Vi delar också misstron mot kommunernas sätt att sköta skolan. Skolkommissionens förslag kan ses som steg på vägen mot en nationell skolpeng.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslaget om ett villkorat statsbidrag. Vi anser däremot att det är viktigt att noggrant analysera finansieringen av förslaget. Det finns ett värde i riktade statsbidrag, inte minst de stora lärarfortbildningssatsningar som staten genomför, när kommunerna inte tar sitt ansvar. Genom statsbidragen kan staten stimulera en önskvärd utveckling. Matematiklyftet kan ha bidragit till de höjda resultaten i den senaste Pisaundersökningen. Vi ser därför behov av likartade fortbildningssatsningar framöver, t.ex. Läsllyftet och ett framtida NO-lyft.

Vi anser också att statsbidraget ska utformas på ett okomplicerat sätt som inte leder till administration eller hindrar huvudmän från att söka medlen. Alla kommuner, oavsett storlek och förutsättningar, måste kunna ta del av statsbidraget.

Skolkommissionen tar även upp Skolkostnadsutredningens förslag om ett strukturbelopp. Vi delar inte Skolkommissionens positiva uppfattning om förslaget, dels är det otydligt hur strukturbeloppet ska beräknas, dels får kommunerna själva helt avgöra viktningen och hur stor del av skolans resurser som ska kunna användas som strukturbelopp. Detta minskar transparensen i systemet och skapar ett moment av godtycklighet. Dessa synpunkter finns återgivna i sin helhet i Svenskt Näringslivs remissvar på SOU 2016:66.

Svenskt Näringsliv tillstyrker även principen om en utredning för att etablera miniminivåer för resurserna till undervisning och elevhälsa. Vi anser dock att miniminivån bör regleras på kommunnivå, inte på huvudmannnivå. Syftet med en lägstanivå ska ytterst vara att tydligare styra den kommunala skolpolitiken och dess prioriteringar. Avsikten bör inte vara att reglera hur huvudmännen, både kommunala och fristående, i detalj utför sin verksamhet. Regleringen på huvudmannnivå är förenad med avsevärda risker, inte minst slår den olika mot huvudmän av skiftande storlek. Den riskerar också att skapa alltför svaga drivkrafter för huvudmännen att använda resurserna effektivt i syfte att höja kvaliteten.

Svenskt Näringsliv tillstyrker även förslaget om att tillsätta en utredning som analyserar förutsättningarna för ett sektorsbidrag. Sektorsbidrag innebär att staten helt eller delvis tar över ansvaret för skolans finansiering från kommunerna. Enligt vår uppfattning kan införandet av ett sektorsbidrag ses som ett steg mot införandet av en nationell skolpeng. Det är, enligt Svenskt Näringsliv, angeläget att utredningen om statligt sektorsbidrag tillsätts skyndsamt. Förutsättningarna för ett statligt sektorsbidrag kan, som Skolkommissionen påpekar, med fördel analyseras inom ramen för samma utredning som även hanterar frågan om miniminivåer.

Avslutningsvis anser vi att såväl eventuella statsbidrag som miniminivåer ska vara så utformade att de främjar effektivitet och ett stärkt kvalitetstänk i verksamheten. De ska ej vara kostnadsdrivande, utan snarare uppmuntra kommunerna att lägga resurserna där de gör mest nytta.

Vi avser att återkomma med ytterligare synpunkter på den närmare utformningen av ovanstående åtgärder när regeringen eller en statlig utredning har överlämnat skarpa förslag.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Fredric Skälstad
